

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.I.21.930/2014/4.szám

A Kúria a felülvizsgálati eljárásban a Perenyei és Társa Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Perenyei Tamás ügyvéd) által képviselt Merkantil Car Gépjármű Lízing Zártkörűen Működő Részvénytársaság felperesnek a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (1011 Budapest, Fő utca 44-50.) törvényes képviselő megbízásából a Dezső és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Marjai Attila ügyvéd) által képviselt Magyar Állam alperes ellen általános szerződési feltételekhez kapcsolódó vélelem megdöntése iránt a Fővárosi Törvényszék előtt 47.G.43.538/2014. számon folyamatban volt és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.605/2014/5. számú ítéletével befejezett perében, a jogerős ítélet ellen a felperes részéről 7. sorszámon benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Kúria a Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.605/2014/5. számú jogerős ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 300.000 (Háromszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felperes 2014. szeptember 2. napján előterjesztett, a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Tv.) 8.§ (4) bekezdésére és a 11.§ (3) bekezdésére alapított keresetében annak a megállapítását kérte, hogy az általa a Tv. hatálya alá tartozó - 2004. május 1. napja és 2014. július 26. napja közötti - időszakban kötött, a Tv. rendelkezései szerint fogyasztói kölcsönszerződésnek minősülő, a keresetben megjelölt pénzügyi lízingszerződésekben alkalmazott, számára egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő általános szerződési feltételek megfelelnek a Tv. 4.§ (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek, tisztességesek és ezért érvényesek.

A kereset az alábbi szerződéses kikötések érvényességének a megállapítására irányult:

1. A 2010. március 1. napja és a 2011. április 5. napja között hatályos Pénzügyi lízingszerződés MCSL-1001. számú általános lízingfeltételek fix vagy változó lízingdíj-törlesztőrészletekkel, változó lízingdíj-törlesztőrészletek esetén forint, vagy deviza alapon változó lízingdíjakkal, XXII. Egyéb rendelkezések fejezetének 1. és 2. pontjai,

2. A 2010. március 1. napja és 2011. április 5. napja között hatályos Pénzügyi lízingszerződés MCSL-1002. számú általános lízingfeltételek fix vagy változó lízingdíj-törlesztőrészletekkel, változó lízingdíj-törlesztőrészletek esetén forint, vagy devizaalapon változó lízingdíjakkal, Direkt finanszírozás, XXII. Egyéb rendelkezések fejezetének 1. és 2. pontjai,

3. A 2010. március 1. napja és 2011. április 5. napja között hatályos Pénzügyi lízingszerződés MCSL-1003. számú általános lízingfeltételek fix vagy változó lízingdíj-törlesztőrészletekkel, változó lízingdíj-törlesztőrészletek esetén forint, vagy deviza alapon változó lízingdíjakkal, Visszlízing, XXII. Egyéb rendelkezések fejezetének 1. és 2. pontjai.

Az 1-3. pontban hivatkozott általános szerződési feltételek tartalma egymással egyező, a következők szerint:

„XXII. Egyéb rendelkezések

1. A Lízingbeadó a szerződésben meghatározottakon túl a szerződéskötéskor meghatározott feltételek melletti díjszabást alkalmazza a következő esetekben.

A futamidő alatti csekk-kérés, Lízingbevevő által harmadik személy részére történő használatba adás engedélyezése, forgalmiengedély-csere, személy- és teherfuvarozói engedély kiadása, üzembentartói engedély és egyéb engedély kiadása, bankinformáció nyújtása, szerződésfelmondás, szerződésmódosítás, felszólítás a szerződéses kötelezettség teljesítésére, szerződésmásolat készítése, már kiadott dokumentumok ismételt kiállítása, sms-ben történt felszólítás és/vagy felmondás, felmondás hatályon kívül helyezése, KHR-be való felvitelre való figyelmeztetés és a KHR-be való adatátadásról tájékoztatás.

2. A Lízingbeadó Természetes személy lízingbevevő esetén a lízing futamideje alatti csekkkérés, felszólítás, szerződésfelmondás, szerződéses kötelezettség teljesítésre vonatkozó felszólítás, KHR-be való felvitelre való figyelmeztetés és a KHR-be való adatátadásról tájékoztatás költségét jogosult egyoldalúan a jelen Lízingszerződés megkötését követően a Magyar Posta Zrt.-nek a Lízingbeadó által fentiek szerint igénybe vett szolgáltatásainak díjáról szóló hirdetményben foglalt változás tényleges hatásának megfelelő arányban akként módosítani, hogy ezen változás évente a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett előző évi éves fogyasztói árindex mértékét nem haladja meg.

A Lízingbeadó a fentebb megjelölt díjak módosítása esetén a Természetes személy lízingbevevőt a módosítás tényéről és a

módosított díjak új mértékéről a módosítás hatályba lépését megelőzően legalább 60 nappal hirdetményben, továbbá - a Lízingszerződésben foglaltak szerint - a módosítás hatályba lépését megelőző legalább 60 nappal postai úton feladott levéllel vagy más tartós adathordozón is értesíti.

A fenti díjaknak Természetes személy lízingbevevő számára kedvezőtlen egyoldalú módosítása esetén a Természetes személy lízingbevevő a módosítás hatálybalépése előtt jogosult a Lízingszerződés díjmentes felmondására."

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a keresetet.

Ítéletének indokolása szerint azon szerződési feltételek, amelyeket a Tv. 4.§ (1) bekezdésében felállított vélelem nem érintett - vagyis nem tesznek lehetővé egyoldalú kamat-, költség-, vagy díjemelést - nem tartoznak a Tv. hatálya alá, ezért a jelen perben keresettel nem támadhatók. Ebből következően a kereset 1-3. pontjaiban megjelölt általános szerződési feltételek 1. pontjait illetően a felperesnek nincs keresetösségi joga, ezért az ez irányú keresetet elutasította.

A kereset 1-3. pontjaiban megjelölt általános szerződési feltételek 2. pontjai tekintetében az elsőfokú bíróság elsődlegesen a Tv. 4.§ (1) bekezdés e) pontja alapján az átláthatóság követelményének érvényesülését vizsgálta. Kifejtette, hogy nem érvényesül az átláthatóság követelménye, ha a fogyasztó nem láthatta előre: milyen feltételek teljesülése esetén és milyen mértékben kerülhet sor további terhek rá történő áthárítására. A kereset 1-3. pontjaiban megjelölt általános szerződési feltételek 2. pontjai nem határozzák meg, hogy a felperes a Magyar Posta Zrt. mely szolgáltatásait fogja igénybe venni, és e kérdésben a kereseti kérelem 1-3. pontjaiban megjelölt általános szerződési feltételek 1. pontjai sem nyújtanak támpontot. A fogyasztó nem tudja előre felmérni, hogy a 2. pontban tételes felsorolt események bekövetkezésekor az azokkal kapcsolatosan felmerülő költségek a szerződés megkötésekor irányadó összegükhöz képest változnak-e, és ha igen milyen mértékben. A felperes által alkalmazott általános szerződési feltételek díjjegyzékei (a keresetlevél F/2/C/II. számú melléklete) szintén nem tartalmaznak adatot arra nézve, hogy az egyes felperesi szolgáltatásokkal, tájékoztatásokkal jognyilatkozatokkal kapcsolatosan a felperes a Magyar Posta Zrt. melyik szolgáltatását veszi igénybe, és annak költsége a díjjegyzékben meghatározott díjain, költségein belül mekkora részt tesz ki, azokra arányosan miként hat. Ennek következtében a felperes által felszámított postai költség, annak esetleges módosulása és a módosítás mértéke a fogyasztó számára nem állapítható meg. Ebből következően a kereseti kérelem 1-3. pontjaiban megjelölt általános szerződési feltételek 2. pontjai nem felelnek meg az átláthatóság követelményének.

Az elsőfokú bíróság az átláthatóság elvének vizsgálata során kifejtett okokból szintén megállapította Tv. 4.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének sérelmét.

Ugyancsak megállapította az elsőfokú bíróság a Tv. 4.§ (1) bekezdés b) pontjában meghatározott tételes meghatározás elvének sérelmét, melynek a kereseti kérelem 1-3. pontjaiban megjelölt általános szerződési feltételek 2. pontjai csupán részben felelnek meg, figyelemmel a 2/2012. PK vélemény 6.b. pontjában foglaltakra. Egyrészt tételesen felsorolják azokat az eseményeket, amelyek bekövetkeztekor az azokkal kapcsolatosan felmerülő, a felperes által egyoldalúan módosítható költségeket a felperes a fogyasztóra hárítja, ugyanakkor nem határozzák meg pontosan, melyek azok a szolgáltatások, amelyek költségei a fogyasztót terhelik.

Az elsőfokú bíróság szerint a kereseti kérelem 1-3. pontjaiban megjelölt általános szerződési feltételek 2. pontjai a Tv. 4.§ (1) bekezdés c) pontjában meghatározott objektivitás elvébe ütköznek, arra tekintettel, hogy bár nyilvánvaló, hogy a felperesnek a Magyar Posta Zrt. árképzésére nincs ráhatása, ugyanakkor szabadon választhatja meg, hogy a Magyar Posta Zrt. szolgáltatásai közül melyiket és milyen költséggel járót vesz igénybe, így végső soron befolyásolni tudja a fogyasztóra továbbhárított költségek mértékét, nagyságrendjét.

Az általános szerződési feltételek 2. pontjai nem felelnek meg a Tv. 4.§ (1) bekezdés d) pontjában foglalt ténylegesség és arányosság elvének sem, miután a felperes által igénybe vett postai szolgáltatás pontos megjelölésének, költségének, a felperes díjain belüli arányának feltüntetése hiányában a változás mértéke aránya előre nem látható.

Nem érvényesül a Tv. 4.§ (1) bekezdés g) pontjában foglalt szimmetria elve sem: a perbeli általános szerződési feltételek 2. pontjai kizárólag a felperes jogosultságaként határozzák meg a költségek módosításának a lehetőségét. A szabályozás hiányossága folytán a fogyasztó nem alapíthat jogot a számára kedvező irányú körülményváltozásokra, azokat kikényszeríteni nem tudja.

Az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: régi Hpt.) 210.§ (3)-(4) bekezdései, valamint a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 279.§ (4)-(5) bekezdései által szabályozott, azonban a fogyasztó által meg nem ismerhető árazási elvek nem képezik a felperes általános szerződési feltételeinek részét, ezért a felperes alappal nem hivatkozhat a szimmetria elvének érvényesítése során e rendelkezésekre.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ítélet indokai szerint az elsőfokú bíróság a Tv. 1.§ (1) bekezdésében foglaltak helytálló értelmezésével állapította meg,

hogy a kereseti kérelem 1-3. pontjaiban megjelölt általános szerződési feltételek 1. pontjai nem tartoznak a Tv. tárgyi hatálya alá, miután nem tartalmazzak a 4.§ (1) bekezdése szerint, az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó szerződéses kikötést, mindössze a lízingbeadó díjszabása alkalmazásának esetköreit rögzítik. Ebből következően az elsőfokú bíróság megalapozottan határozott ezen szerződéses kikötések vonatkozásában a felperes keresetességi joga hiányában e kikötések érdemi vizsgálata nélkül a kereset elutasításáról.

Rámutatott, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: régi Ptk.) 209.§ (1) bekezdésében megfogalmazott generál clausula nem tartalmazza a tisztességtelen kikötés tényállási elemeként a jogszabályba ütközést, a feltétel tisztességtelensége e nélkül is megállapítható. A 2/2010. PK vélemény 2. pontja szerint az általános szerződési feltételként szerződés részévé váló tisztességtelen kikötés érvénytelenségéről a régi Ptk. 209.§-a rendelkezik; a fogyasztóval kötött kölcsönszerződések tekintetében tehát az általános szerződési feltételek kikötéseinek tisztességtelen jellegét a régi Ptk. 209.§-a és nem a Hpt. alapján kell megítélni. Kétségtelen, hogy a régi Ptk. 209.§ (6) bekezdésének rendelkezése folytán olyan feltétel tisztességtelensége bírósági vizsgálat tárgyát nem képezheti, amelyet a jogszabály határoz meg, vagy jogszabály előírásainak megfelelően határoznak meg, ez azonban csak olyan jogszabályi rendelkezésekre vonatkozik, amelyek az adott kérdést a szerződés tartalmává válásához szükséges részletezettséggel rendezik, tehát amelyek nem igénylik a régi Ptk. 205.§ (1) bekezdése szerinti konszenzust, e nélkül is a régi Ptk. 205.§ (2) bekezdése értelmében a szerződés tartalmává válnak. Ezzel a szemben a régi Hpt. olyan kógens törvényi keretszabály, amelyet a pénzügyi intézmény rendelkezési joga tölt meg tartalommal. Ebből következően az a körülmény, hogy a Hpt.-ben biztosított egyoldalú szerződésmódosítás jogát a felperes az általános szerződési feltételekben foglaltak szerint a Hpt. rendelkezéseinek megfelelően írásban rögzített, a Felügyelet által jóváhagyott árazási elvek betartásával gyakorolhatja, nem zárja ki a perbeli szerződési feltételek tisztességtelennek minősítését, mert a költségárazási elveknek megfelelően történő egyoldalú emelésének lehetőségét biztosító szerződési feltétel amellett, hogy egyfelől megfelelni a ténylegesség, arányosság és szimmetria elvének még sértheti az átláthatóság elvéből fakadó követelményeket és emiatt minősülhet tisztességtelennek.

A másodfokú bíróság szerint nem tévedett az elsőfokú bíróság amikor a Tv. 4.§ (1) bekezdésében rögzített elvek egyenértékűségének és egyben konjunktivitásának megállapítás mellett a 2/2014. PJE. határozat III./2. pontjában foglaltakra figyelemmel a 2/2012. PK. vélemény 6. pontjára utalással elsősorban az átláthatóság elvének érvényesülését vizsgálta. Ezzel kapcsolatban a másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy nem irreális elvárás a gazdasági erőpozícióban

lévő pénzügyintézzel mint professzionális gazdasági szereplővel szemben, hogy mérje fel a szerződéskötéssel együtt járó kockázati tényezőket és azt oly módon tárja a jellemzően különleges szakértelemmel nem rendelkező fogyasztó elé, hogy az abból megfelelően fel tudja mérni az általa a szerződéskötéskor vállalt kötelezettségeket, az ok-listában megjelölt és a szerződéskötést követően bekövetkező körülményváltozásokból eredő többletkötelezettsége keletkezésének indokait, kötelezettségei változásának mechanizmusát és annak lehetséges mértékét.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá: a Hpt. 210.§ (3)-(4) bekezdései és a Hpt. 279.§ (4)-(5) bekezdései által szabályozott, de a fogyasztó által meg nem ismerhető árazási elvek nem képezik a felperes általános szerződési feltételeinek részét, ezért ha azok a kötelező érvényű jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően biztosítják is a felek szerződéses jogviszonyában a szimmetria és az arányosság érvényesülését, az átláthatóság követelménye nem érvényesül.

A másodfokú bíróság kifejtette: az egyoldalú szerződésmódosításra okot adó - egyébként a másodfokú bíróság álláspontja szerint objektív és a ténylegesség elvének is megfelelő - körülmények bekövetkezése, a Magyar Posta Zrt. díjszabása módosulása esetén a felperes a fogyasztó által nem ismert árazási elvekben, rögzített arányban élhet a szerződésmódosítás jogával, a fogyasztó számára lényegében előre nem kalkulálhatóvá és utólag ellenőrizhetetlenné teszi az egyoldalú szerződésmódosítás jogszerűségét, ennek hiányában továbbá azt sem tudja megítélni, hogy az adott feltétel bekövetkezése esetén követelhet-e és ha igen milyen mértékű költségcsökkentést a felperestől. Ebből következően az általa alkalmazott, az árazási elvekben rögzített, a díjszabás meghatározására vonatkozó számítási módok, kétségtelenül bekövetkezett az átláthatóság követelményének sérelme.

Megállapította a másodfokú bíróság: a kereseti kérelem 1-3. pontjaiban megjelölt általános szerződési feltételek 2. pontjai a fentiekben kifejtettek szerint a Tv. 4.§ (1) bekezdés e) pontjában foglalt átláthatóság elvébe ütköznek. Ekként a 4.§ (1) bekezdésében meghatározott elvek konjunktivitására tekintettel szükségtelennek ítélte az a)-d) és a g) pontban foglalt elvek érvényesülésének további vizsgálatát, miután azok esetleges megvalósulása sem eredményezheti a kereset megalapozottságát.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amely jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és a keresetnek helyt adó határozat meghozatalára irányult.

Érvelése szerint a jogerős ítélet több ok miatt jogszabálysértő. A másodfokú bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének és helytelenül alkalmazta a Pp.206.§ (1) bekezdésében írt mérlegelési jogkörét, tekintettel arra, hogy a Tv. 4.§ (1) bekezdésében említett hét feltétel közül hattal kapcsolatban helytelenül és tévesen alkalmazta a Tv. rendelkezéseit, mégpedig a Tv. 4.§ (1)

bekezdése a)-e), illetve g) pontjában foglaltakat.

A másodfokú bíróság jogszabályt sértett, amikor a Tv. 11.§ (2) bekezdésben foglalt rendező elvre hivatkozással csupán a 4.§ (1) bekezdés e) pontjában írt átláthatóság elvével foglalkozó fellebbezési kérelmet bírálta el. Ennek következtében sérült a felperes arra vonatkozó joga, hogy a fellebbezésében foglalt valamennyi kérelme elbírálásra kerüljön; e körben az elsőfokú bíróság járt el helyesen, amikor az egyes elveket külön-külön is elbírálta.

Álláspontja szerint a Tv. 4.§ (1) bekezdésében megjelölt valamennyi feltétel érvényesült a perbeli általános szerződési feltételek vonatkozásában, a 4.§ (1) bekezdése a)-e), illetve g) pontjában foglaltak helyes értelmezése esetén csak és kizárólag erre a következtetésre lehet jutni.

Érvelése szerint helytelen a másodfokú bíróság azon megállapítása, hogy nem határozta meg egyrészt azt, hogy a Magyar Posta Zrt.-től általa igénybe vett szolgáltatások költségének változása miként hat a költségek mértékére, másrészt azt, hogy a díjjegyzékben szereplő költségekben a Magyar Posta Zrt. által közzétett esetleges díjváltozás milyen arányt képvisel.

A perbeli szerződések helyes értelmezése szerint csak olyan arányban módosíthatja egyoldalúan az adott költség összegét, amilyen arányban a szerződéskötéskor általa meghatározott díjknál is figyelembe vette a Magyar Posta Zrt. akkori díjjegyzéke szerinti költségeket. A „megfelelő arány” előírása következtében a szerződéskötéskor általa meghatározott arányokon nem változtathat, mert arányosan és nem nominálisan építheti be a változást a saját maga által a szerződéskötéskor meghatározott levelezési költségek összegébe és csak akkor, ha a Magyar Posta Zrt. által közzétett változás ténylegesen kihat a fogyasztó érdekében történő levélküldésre.

Megítélése szerint a másodfokú bíróság az általános szerződési feltételek szintjét túllépve olyan részletszabály levezetését követelheti tőle az általános szerződési feltételek rendelkezései között, amit a konkrét díjváltoztatás fogyasztó általi ellenőrzése vagy felügyeleti ellenőrzés keretében a konkrét díj levezetése esetén merülhetne csak fel.

Utalt rá, hogy a régi Hpt. előírása szerint az egyoldalú módosítás jogát a hitelező akkor jogosult gyakorolni, ha a módosításra okot adó objektív körülmények tételes meghatározását a szerződés tartalmazza, valamint a hitelező árazási elveit írásban rögzítette. A jelen per tárgyává tett szerződési kikötése ezen szabályozáson alapul.

A tételes meghatározás elvének az egyoldalú szerződésmódosítás tisztességességével összefüggő feltételek között történő szerepeltetésének csak abban az esetben van létjogosultsága, ahol a pénzügyi intézményre irányadó jogszabályi kógens rendelkezések nem írják elő a taxatív ok-lista alkalmazását. Ha ugyanis az irányadó jogszabály amint például a Hpt. 2010. január 1. napjától hatályos

210.§ (3) bekezdése - a módosításra okot adó objektív körülmények tételes meghatározásáról rendelkezik, úgy a követelmény figyelmen kívül hagyó általános szerződési feltétel nem tisztességtelen, hanem jogszabályba ütköző.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban történő fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Előrebocsátja a Kúria, hogy a felperes keresete az előbbiekben idézett „XXII. Egyéb rendelkezések” 1. pontját is érintette, a felperes felülvizsgálati kérelme pedig - annak megfogalmazásából kitűnően - a jogerős ítéletet teljes terjedelmében támadta. Tekintettel azonban arra, hogy a „XXII. Egyéb rendelkezések” 1. pontjával kapcsolatban a felülvizsgálati kérelem nem tartalmazza sem a felperes jogi álláspontját, sem a jogi álláspont indokait, az 1. pontra vonatkozóan a felülvizsgálati kérelem nem vizsgálható érdemben. Ilyen körülmények között a Kúria a Pp.275.§ (2) bekezdésének megfelelően a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között, a „XXII. Egyéb rendelkezések” 2. pontját illetően bírálta felül, míg az 1. pontot illetően csupán megjegyzi: az első- és a másodfokú bíróság a Tv. 1.§ (1) bekezdésében foglaltak helytálló értelmezésével mutatott rá arra, hogy a „XXII. Egyéb rendelkezések” 1. pontja nem tartozik a Tv. hatálya alá, hiszen az 1. pont nem az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó kikötést tartalmaz, mindössze a felperes díjszabása alkalmazásának esetköreit rögzíti.

A „XXII. Egyéb rendelkezések” 2. pontjának körében a Kúria előljáróban arra utal, hogy a másodfokú bíróság nem járt el jogszabálysértő módon, amikor a perbeli általános szerződési feltételeknek csak az áttekinthetőség elvébe ütközését vizsgálta, és a Tv. 4.§ (1) bekezdésében foglalt további elvek érvényesülésének a vizsgálatától eltekintett. A másodfokú bíróságnak erre a Tv. 4.§ (1) bekezdésének a 11.§ (2) bekezdésével való összevetéséből adódó helyes értelmezése szerint azért volt lehetősége, mert az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó szerződéses kikötés akkor is tisztességtelen, ha az a Tv. 4.§ (1) bekezdés a)-g) pontjaiban foglalt elvek csupán egyikébe ütközik.

A Tv.11.§ (2) bekezdése szerint: ha a bíróság azt állapítja meg, hogy a pénzügyi intézmény által tisztességesnek tartott szerződési kikötés nem felel meg a 4.§ (1) bekezdés szerinti bármely feltételnek, és ezért a szerződéses kikötés tisztességtelen, a keresetet elutasítja. A Tv. 11.§ (2) bekezdésének - a „bármely” kifejezésből és a törvény céljából levezethető - helyes értelmezése az, hogy a Tv. 4.§ (1) bekezdésében előírt feltételek konjunktívak, így a feltételek bármelyikének hiánya a vonatkozó szerződéses

kikötés tisztességtelenségét jelenti. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság eleget tett indokolási kötelezettségének is.

A perben első- és másodfokon eljáró bíróságok a rendelkezésükre álló bizonyítási anyag alapján - a Pp.206.§ (1) bekezdésében biztosított mérlegelési jogkörükben - okszerűen jutottak arra a következtetésükre, hogy a kereset 1-3. pontjaiban megjelölt általános szerződési feltételek 2. pontjait illetően nem érvényesült az átláthatóság követelménye. A Pp.270.§ (2) bekezdésének, valamint a Pp.275.§ (3) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati eljárás keretében akkor vizsgálható a bíróság mérlegelése körébe tartozó kérdés, ha az ügy érdemi elbírálására is kiható jogszabálysértés történt: a Pp.163.§ (1) bekezdésével ellentétesen - a per eldöntése szempontjából lényeges körülmények tisztázására azért nem került sor, mert a bíróság a bizonyításra kötelezett fél (Pp.164.§) részére a bizonyítási indítvány előterjesztését nem tette lehetővé, a bizonyítatlanság következményeit - a Pp.3.§ (3) bekezdésének megsértésével - a bizonyításra kötelezett fél ellenfelének terhére értékelte, vagy a felvett bizonyítás eredményéből - figyelmen kívül hagyva a Pp.206.§-ának rendelkezéseit - a logika szabályait megsértve következtetett a jogvita elbírálása szempontjából lényeges tényekre. Az adott esetben mindezek nem állapíthatók meg.

Az átláthatóság kapcsán a Kúria a következőkre utal: a felülvizsgálattal érintett szerződéses kikötések a felperes által alkalmazott díjszabásban foglalt tételek egyoldalú emelésére adnak lehetőséget. Az egyes díjtételek nemcsak a fogyasztókkal való levelezés postai költségeit, hanem ezzel összefüggő egyéb költségeket is magukban foglalnak, ugyanakkor nem állapítható meg, hogy a postai levelezés költségei és az egyéb érvényesített költségek egymással milyen arányban állnak. Ez az aktuális postai díjszabás ismeretében sem lehetséges, mert maguk a postai szolgáltatások és azok költségei is többféleképpen lehetnek (ajánlott levél, tértivevényes küldemények stb.). Ellentétben a felperes állításával, az sem állapítható meg, hogy mi értendő a lízingbe adó által igénybe vett szolgáltatásainak díjáról szóló hirdetményben foglalt változás tényleges hatásának megfelelő aránya alatt: ez csupán a felperes által ismert belső arányoknak a postai szolgáltatások egyes díjaira kivetített arány, vagy pedig az emelés lehetősége a díjemelkedés teljes nominális összegéig terjed. Mindezekből következően nem okszerűtlen a jogerős ítéletnek az a megállapítása, hogy a perbeli kikötések az átláthatóság elvét sértik.

Ahogy a Kúria az előbbiekben már kifejtette: ha egy elv sérelme megállapítható, akkor a további elvek érvényesülésének a vizsgálata szükségtelen, ezért a további elvekkel kapcsolatos indokokat a Tv. 11.§ (2) bekezdésére figyelemmel a Kúria is mellőzte.

A Kúria egyetértett az ügyben eljáró bíróságokkal abban is, hogy a fogyasztó által meg nem ismerhető árazási elvek nem képezik a felperes általános szerződési feltételeinek a részét, ezért ha azok a kötelező érvényű jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően biztosítják is a felek jogviszonyában a szimmetria és az arányosság érvényesülését, az átláthatóság követelménye még nem feltétlenül érvényesül. Ebből következően, valamint azáltal, hogy a perbeli szerződésekben nem kerültek egyértelműen rögzítésre a felperes által kötelezően alkalmazandónak tekintett jogszabályi rendelkezések, valamint az általa alkalmazott, az árazási elvekben rögzített díjszámítási módok, ezért a perbeli szerződéses kikötések sértik az átláthatóság követelményét.

Megjegyzi a Kúria: ha a pénzügyi intézmény az általános szerződési feltételek kikötései közé jogszabály kógens rendelkezését építi be, ez még nem jelenti azt, hogy az általános szerződési feltételek kikötései kétséget kizáróan tisztességesek. Mivel az egyes kikötések nem önmagukban érvényesülnek, egy jogszabályi rendelkezés szó szerinti átvétele sem feltétlenül felel meg az átláthatóság követelményének, amennyiben pedig a jogszabály tartalmi korlátot szab vagy egyéb előírást tartalmaz, amennyiben e korlátokat és előírásokat a pénzügyi intézmény a fogyasztóval szemben szerződési feltételként alkalmazni akarja, ezt a Törvény 4.§ (1) bekezdésében meghatározott elveknek megfelelően kell megtennie. Jogszabály előírásával egyező vagy annak megfelelő kikötés esetén is vizsgálni kell, hogy az előírások gyakorlati, azaz szerződési kikötésként történt alkalmazásakor megvalósulnak-e az említett elvek, például a változás lehetséges mértéke felmérhető-e, és ekként a jogszabályon alapuló kikötés megfelel-e az átláthatóság, az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének.

A kifejtettekre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy a másodfokú bíróság ítélete nem jogszabálysértő, ezért azt a Pp.275.§ (3) bekezdésére figyelemmel hatályában fenntartotta.

Az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet benyújtó felperes a Pp.270.§ (1) bekezdése szerint irányadó Pp.78.§ (1) bekezdésének megfelelően köteles az alperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére. E költség mértékét a Kúria a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányosan - a csatolt megbízási szerződésben megjelölt összeg mérséklésével - állapította meg, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2.§ (2) bekezdésének, továbbá 3.§ (3), (5) és (6) bekezdéseinek alkalmazásával.

Budapest, 2014. december 18.

Dr. Harter Mária s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Varga Edit s.k. bíró